

Referat fra Referansegruppemøte nr. 1

USAR forprosjekt - Spesialredning-Totalberedskap AS

22. april 2025 klokka 13-15

Teams

Deltakere

- **Brann- og redningsskolen (BRSK)** Martin Indreiten
- **Buskerud Sivilforsvarsdistrikt (BSFD)** Espen Haugseth
- **Norske Redningshunder (NRH)**, Gina Reenskaug, Knut Skår
- **Buskerud Røde Kors**, Odd Inge Blakkestad
- **Bergen Brannvesen**, Tord Blom
- **Nedre Romerike brann og redning**, Ronny Årstein og Kenneth Wangen
- **Oslo brann- og redningsetat**, Trond Ringstad
- **Norsk Luftambulans (NLA)**, Kjell Otto Fremstad
- **Politiet i Sør Øst politidistrikt (PDSØ)** (LRS) Benny Olsen
- **Samfunnsbedriftene**, Camilla Loe-Dahl, Øistein Gjølberg Karlsen

Observatør i referansegruppa

- **Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB)**, Thomas Velle

Arbeidsgruppa i Totalberedskap AS

- Dag Muggerud, daglig leder og møteleder
- Henrik Trømborg, prosjektleder og referent
- Alf Inge Nasset, konsulent fra Trøndelag Brann og redningstjeneste
- Inge Myhrer, konsulent fra Nedre Romerike brann og redningstjeneste
- Harry Finsrud, konsulent og møteleder
- Jørund Li, styreleder (ikke til stede i møtet)
- John Bjella, brannsjef (ikke til stede i møtet)

Forfall

- **HV03 Heimevernet Hallingdal**, Fredrik Glette
- **Frivillige organisasjoners redningsfaglige Forum (FORF)**
- **Trøndelag brann- og redningstjeneste**, Ola Kviteng

Invitert, men ønsker ikke å delta

- **Prehospitale tjenester Vestre Viken helseforetak**, Jon Richard Figenschou
- **Hovedredningssentralen (HRS)**

Gjennomføring

Velkommen

Innledning ved Dag Muggerud som ønsket velkommen til alle; «Takk for at dere stiller opp!»

Harry Finsrud la fram planen for dette to-timers-møtet.

Deretter presenterte alle møtedeltakerne seg selv og sin organisasjon.

Presentasjon av forprosjektet ved arbeidsgruppen (Dag, Inge, Alf Inge og Henrik)

Prosjektet for Hallingsdalsregionen har bakgrunn i ekstremnedbøren «Hans» i august 2023. Da forstod vi at risikovurdering en viktig del av arbeidet med redningsfaget. Hallingdal brann- og redningstjeneste skal ikke bli et USAR-brannvesen selv, men ønsker å bidra til regional og nasjonal kompetanse.

Det ble gitt litt info om bakgrunnen for TOTALBEREDSKAP, litt historikk, litt om eiere og deltakere, og litt om mandatet for referansegruppa

- Et mål med prosjektet er å opprette en slags «landslagsarena» for trening og øvelser. Hallingdal kan være senter for dette om myndigheter og interessenter ønsker det.

Faget USAR trenger utvikling. Utdanningen for brann- og redningsvesen kan kanskje foregå i regi av Brann- og redningsskolen, og det er mange andre aktører i USAR-faget som kan ha nytte av et nasjonalt anlegg. Vi bør bidra til å skape et felles system i Norge.

TOTALBEREDSKAP – forprosjekt USAR: Møte 1 med referansegruppa 22.4.2025

Fagmiljøet USAR med bl.a. brannvesen og hundetjenesten er positive til initiativet i Hallingdal. De ser et stort behov for koordinering jf. INSARAG. Et mål må være å dekke de behovene som finnes i Norge.

Spesialredning/USAR har de siste årene vært øvd gjennom Romaniaprojektet via DSB. Det er nødvendig å ha felles rammeverk, jf. INSARAG. Risikobedømming viktig. Vi trenger et øvingsområde for samvirke med offentlige og frivillige ressurser. Øvingsområder må lages fra starten hver gang nå for tida, vi ønsker og trenger et nasjonalt anlegg for slike øvelser. Norge er for tida et «U-land» i USAR. Torpomoen er rimelig sentralt i Sør-Norge.

Runde rundt skjermen

Deltakerne presenterte sine tanker rundt

- Interesse for samvirkeøvelser på Torpomoen og hvordan de kan være bidragsyttere faglig
- Interesse for øvingsfelt og tekniske øvelser på Torpomoen

Her kommer innspill fra samtalen som fortløpende kulepunkter

- Problemet med økonomi! Prosjektplanen er god, men vi savner noe om økonomi på leveransen som er beskrevet.
- Hva må til for å realisere øvingsfelt, hvilke finansieringskilder finnes? Kommunene har ikke økonomi. Fornuftig å få fram en forretningsplan med budsjett.
- Justisdepartementet JD sitter vanligvis hardt på pengene. Prosjektet må balanseres opp mot Brann- og redningsskolen BRSK som kurs- og undervisningssenter. Statlige penger må til, og det må analyseres! Intensjonen er veldig god, men det mangler mye i prosjektet enda.
- DSB sitt tildelingsbrev 2025 vil være førende, dessverre ingenting om USAR før nasjonal ROS-analyse er ferdig
- Det er behov for sentralt styrt USAR-arbeid i Norge.
- Erfaringer fra kvikkleireskred har noen av oss, og det kommer nye skred.
- Ønske om regionale, nasjonale og internasjonale kapasiteter.
- Nedre Romerike Brann- og Redning har et lokalt øvingsfelt, basert på lokalt engasjement, men vi mangler den nasjonale styringen
- Frykter at prosjekt USAR i Hallingdal strander uten nasjonalt bidrag og styring.
- Vil gjerne trene sammen med alle aktører. Et nasjonalt treningssenter er nødvendig.
- European Civil Protection, Norge bidrar, men utnytter lite selv. Det er i vår nasjonale interesse å ha USAR.

- DSB har ingen myndighet og ingen midler for USAR pr. i dag. Det skjer likevel mye innenfor utredningsarbeidet med skred, flom og sammenraste bygg.
- Nasjonal brann-ROS skal leveres i 2025, den inkluderer Drone og USAR.
- Norge trenger USAR-kapasiteter, som ikke er finansiert av kommuner (OBRE begrunnet dette godt i brev fra 2016).
- DSB har nasjonal beredskapsvakt og trenger alltid oversikt over ressurser. Det er ingen mangel på vilje i redningsetatene når hendelsene skjer!
- Økonomi er viktig. Og det er i tiden at dette prosjektet leverer.
- Thomas Velle (DSB) er kontaktperson for Norge i INSARAG (har stemmerett!)
- Kort info om FN-systemet INSARAG presentert. Se www.insarag.org

Pause i 10 minutter

Framdriftsplan presentert av arbeidsgruppa

Finansiering og faglig utvikling er hovedoppgaver for arbeidsgruppa

- Det må lages en finansieringsplan. Staten må nok bidra, nasjonal beredskap finansieres ikke kommunalt.
- Vi baserer oss på INSARAG. Mye på engelsk, med noe tilpasning til norsk.
- Torpomoen har fasiliteter! Leie av øvingsareal 10-15 mål vil koste kr. 10.000, - i året! F.eks. Gardermoen har et helt annet prisnivå. I tillegg har Torpomoen alle øvrige fasiliteter på plass, inkludert overnatting, mat og kurslokaler.
- Tidslinje for forprosjektet, beslutninger om videre arbeid tas i juni 2025 og i desember 2025. Tidligste oppstart av etablering øvingsfelt og ressurscenter USAR i 2026/2027

Tilbakemeldinger fra referansene, ordet fritt

Råd og anbefalinger til prosjektledelsen fra referansene:

- Da NORSAR ble opprettet tok Norske Redningshunder NRH oppfølgingsansvaret, det var for mye for frivilligheten.
- Vi trenger et anlegg for samtrening! Kjennskap til hverandre **før** situasjonen oppstår!
- I INSARAG er det krav til øvelser, disse bør også gjennomføres i Norge!
- Samfunnsbedriftene snakker med «alle» brann- og redningstjenester. Gjerdrum skjedde et sentralt i Norge, neste hendelse kan skje mindre sentralt. Det er behov for landsdekkende ressurser!

- Det mangler en nasjonal struktur for redningstjenesten og USAR. Må minimum være regional styrt ressurs, aller helst nasjonalt styrt ressurs.
- Prosjektet må finne ut av «samlivet» med BRSK! Finn en hensiktsmessig tilnærming til BRSK.
- Habilitetsvurdering av roller i USAR-prosjektet må til! Noe som faller innenfor Sikkerhetsloven? Hva med innkjøpsregelverket? Bruk av logoer bør avklares.
- Utrolig positivt initiativ! Bergen brannvesen er glade for dette. Utfordringer med å få trent utenfor arbeidstid. Uaktuelt å sende folk vekk fra Bergen. Har eget treningssted for trening USAR.
- Felles prosedyreverk og felles tiltakskort for alle brann- og redningsenheter de første timene bør utvikles.
- Øvingsfeltet bør ligge nærmere en større flyplass.
- Politiet
 - Med stabshatten og LRS: Ønsker all kunnskap velkommen!
 - Krevende oppdragstype!
 - Med ressursshatten: Politiet har utfordringer med samtreninger ref. PLIVO-treninger, vanskelig å forplikte seg til å delta på Torpomoen.
 - Train-the-trainer-konsept kan være aktuelt.
- Dette arbeidet og dagens møte viser hvor komplekst dette er.
- Politiet leder redningsarbeidet i Norge, men brannvesen tenker at USAR er brannfag? Linjer bør gås opp.
- Stortingsmelding kommer 6. mai 2025. Da får vi kanskje vite noe om retning!
- Noen må eie og forvalte dette arbeidet. Hvem «eier» USAR. Ref. Stortingsmeldingen og oppdragsbrevet til DSB 2025 med nasjonal ROS-analyse. Nasjonal ROS inkluderer USAR, blir det en nasjonal ressurs som brannvesen håndterer?
- Har noen ovenfra sagt at vi trenger USAR-kapasitet i Norge, eller kommer initiativet nedenfra?
- Hvordan vise de rette beslutningstakerne at det er behov.
- Prosjektet har en fantastisk timing, veldig bra!
- Er det andre som har tilsvarende planer i Norge? Ingen kjente pr. nå
- TOTALBEREDSKAP forbereder grunnen med tanke på å bli valgt av sentrale aktører/myndigheter!
- Sivilforsvaret (SF) hadde tidligere kompetanse på bl.a. sammenraste bygg. SF er til for sivilsamfunnet. En sivilforsvarer (person) i framtida må kunne faget USAR, i samarbeid med brann- og redning. Men det må besluttet først at SF skal utvikle denne tjenesten.
- Røde Kors er en støtteressurs for redningsressurser, men alle skal ikke kunne alt. Arbeidet med USAR kan heve kompetansen for alt redningsarbeid! Vi heier på arbeidet.

- Mange styrende dokumenter som St.melding 16, nasjonal ROS etc. tilsier at vi tror prosjektet har livets rett, men svaret får vi ikke før nasjonal ROS er ferdig.
- Det er ingen mangel på INSARAG-team i verden (46 land har slike team; medium og Heavy)
- Ting er i støpeskjea på BRSK
 - Pri 1: Grunnutdanning i brann og redningstjenesten inkludert fagskole og kurs
 - Pri 2: Lederutdanning inn brann- og redningstjenesten
 - Pri 3: Spesialistutdanning som USAR, skogbrann, CBRNE, RITS

Oppsummering og avrunding

Arbeidsgruppa i forprosjekt USAR vil ta kontakt med hver referanse fra nå til neste referansegruppemøte

Milepæler i forprosjektet er i juni og i desember (rapporter sendes ut)

Planlagte aktiviteter og treffpunkt

- Konferansen Brann & redning 23. og 24. september 2025
- FORF-konferansen 18. og 19. oktober
- Konferanse på Torpomoen, USAR spesialredning 6.-7. november 2025

Konklusjoner

Ingen vedtak i møtet

Møtet danner bakgrunnen for videre arbeid for TOTALBEREDSKAP og arbeidsgruppen

Takk for i dag

Daglig leder Dag Muggerud takket for møtet. «Tusen takk til alle! Takk for interessen og engasjementet!»

Neste referansegruppemøte blir mandag 13. oktober klokka 13-15.

Etter møtet har vi mottatt epost fra stabssjef Glenn Rhoden:

«Sør-Øst politidistrikt må dessverre trekke seg ut fra videre deltakelse i referansegruppen, og fjernes som deltaker i forprosjektet. Bakgrunnen er manglende forankring på nasjonalt offentlig nivå, for vår del fra eget direktorat.»